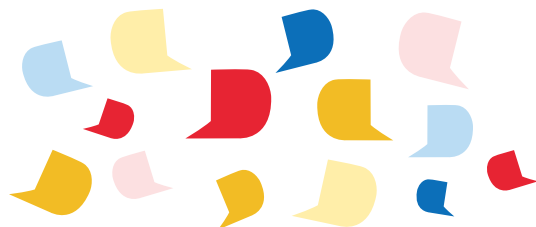

Dialogmøte

Veileder til dialogkveldene

Hva er Dialogmøter?

Dialogmøtet er et møte mellom ansatte og foreldre hvor en samarbeider om å forebygge, stoppe og følge opp mobbing.

Hvorfor Dialogmøter?

For at barn skal oppleve seg som en betydningsfull deltaker i fellesskapet må foreldre og ansatte ha en god dialog. Dialogmøtet er et verktøy for å lykkes i dette arbeidet.

Hvor ofte?

Dialogmøter bør holdes minimum en gang i året.

Tidsramme

Det anbefales 2 timer

Forberedelse før møte

Tips, råd og ressurser til bruk i forberedelsene til dialogmøte.

- Dialogmøte(r) bør legges inn i skolens/klassens årsplan
- Alle ansatte som skal delta må ha oppdatert seg vedrørende dialogmodellen og dialogmøter på Dialogmodellen.no/skole

[Case til dialogmøte](#)

[Aktuelle refleksjonsspørsmål i forkant av dialogmøte](#)

- Alle ansatte som er tilknyttet klassen og SFO bør delta på dialogmøtet
- Lærer *gjennomfører klassesamtale* med elevene *før dialogmøtet med foreldrene* for å få fram elevenes perspektiver relatert til et trygt og godt klassemiljø (neste seksjon)
- Det må avklares hvem som skal lede dialogmøtet, og hvilke roller de andre lærerne skal ha i møtet. Vi anbefaler at der det er to lærere som er tett på klassen ledes møtet sammen
- Lag en liten tidsplan med stikkord for møtet, der en av lærerne tar et særskilt ansvar for at tidene overholdes under møtet
- Dersom det er ulike morsmål i klassen, må det drøftes hvordan informasjonen om dialogmøtet skal gis til foresatte og hvordan foresatte skal ivaretas i dialogmøtet med hensyn til tolk/forståelse/dialoger
- Lag grupper i forkant av dialogmøtet som sikrer god dialogbalanse mellom deltakerne (foresatte):
 - *Foresattegruppen*: Bland foresatte slik at det ikke kun er de som kjenner hverandre godt som sitter ved samme bord. Vær sp med flerspråklig bakgrunn.
- [Aktuelle refleksjonsspørsmål](#) er tatt opp i klasseteamet i forkant

[Lenke til ressurser og videoer](#)

Praktiske forberedelser:

Send ut [innkalling til dialogmøte](#), gjør klar [kopi av case](#), penn og papir til alle grupper, og kaffe/te/bevertnings.

Klassesamtale med elevene før dialogmøtet

Huskeliste for klassesamtalen

Samtaleguide med småskoletrinnet før dialogmøte med foresatte og lærere

Ramme:

1 skoletime

Mål:

Få fram elevenes perspektiver knyttet til et trygt og godt læringsmiljø og hva elever, foresatte og ansatte kan bidra med for å skape et trygt miljø for alle i klassen. Det anbefales at klassesamtalen avholdes maks 1-2 dager før dialogmøtet med foresatte skal gjennomføres.

Introduksjon:

Dette er en guide og forslag til hvordan klassetimen kan arrangeres og spørsmål som kan stilles.

Samtalen med barna foretas i forkant av dialogmøtet og utføres av

- **STØTTENDE**: Dialogene er støttende, det vil si at elevene kan uttrykke sine synspunkter fritt, uten frykt for å bli latterliggjort eller for å komme med «gale svar».
- **GJENSIDIGHET og RESPEKT**: Lærer og elever lytter til hverandre, deler ideer og er åpne for alternativer
- **MENING**: Læreren formidler hvorfor dialogmøtet skal holdes, og åpner opp for elevers synspunkter på lærers begrunnelse
- **LEDELSE**: Gi mulighet for at alle kommer til orde. Sørg for at ingen får dominere dialogen, gi oppmuntringer underveis til de som bidrar med innspill, og stopp uønskede uttalelser og atferd som kan oppleves krenkende.

kontaktlærer sammen med en annen lærer/fagarbeider tilknyttet klassen.

Vi har laget en case / et grunnlag for rollespill som kan brukes for å få frem tematikken. Det er også mulig å bruke aktuelle videosnutter på nettet som omhandler mobbing hos de yngste barna i skolen.

Det er viktig at det blir skrevet ned direkte sitater/stikkord fra barnas uttalelser underveis. Hensikten er å bringe barnas perspektiver inn i dialogmøtet, og at disse tas hensyn til i utforming av tiltak i det videre arbeidet mot mobbing.

Foresatte og lærere blir enige om hva som skal formidles tilbake til barna i etterkant av møtet, og både foresatte og lærere har ansvar for tilbakemelding til barna. Foresatte snakker med sitt barn og lærer gir tilbakemelding i klassen.

Forslag til introduksjon i klassesamtale.

Nå skal vi snakke litt om hva dere og de voksne hjemme og på skolen kan gjøre for at alle i denne klassen skal kjenne at de har det fint på skolen, og at alle har noen å leke med og være sammen med. Det er en lov som sier at alle barn har rett til å ha det trygt og godt på skolen. Hvis de ikke har det bra er det viktig at de sier ifra til de voksne. De voksnes jobb er å finne ut av dette sammen med dere. Vi, lærerne på skolen, skal ha et møte og snakke med foreldrene deres (fortell om tid og sted). Vi skal snakke om hvordan vi voksne kan samarbeide om at dere skal ha det trygt og godt på skolen. En av de tingene som kan gjøre at barn blir redde og lei seg på skolen er dersom de opplever mobbing.

Er det noen som har hørt det ordet, mobbing? Hva er mobbing? Hva betyr det?

Lytt og bekreft det barna sier. Gjenta ordene, f.eks. «du sier at mobbing er å slå, ja, det kan det være» etc. Det vil antagelig komme frem mange nyanserte forståelser av mobbing. Det er viktig at barnas sitater blir skrevet direkte ned slik barna uttrykker det, slik at det kan formidles til foresatte i dialogmøtet. Ikke rediger barnas uttalelser. Fortell barna at dere noterer ned det de sier fordi det er så viktig, og at dere skal fortelle dette videre til foresatte (anonymisert, slik at enkeltbarn ikke kan identifiseres), slik at foresatte vet hva barna i klassen tenker/vet.

Fortsett samtalen med barna om hva mobbing er. Bekreft barnas perspektiver, evt. utvid mobbeperspektivet:

Mobbing kan være å plage noen, eller å si stygge ting til dem. Mobbing kan også være å slå, sparke eller true noen. Mobbing kan også være å holde noen utenfor leken eller å la være å snakke til dem. Baksnakking kan også være mobbing

Etter dette kan dere introdusere mobbing ved å lage et lite skuespill ut fra følgende mobbehistorie. En lærer spiller Emma, og to andre Julie og Ida. Dette kan dere si til barna:

Nå skal vi spille et lite skuespill for dere, etterpå vil vi høre hva dere

tenker om det dere ser og hører.

**Case: Historien om Emma*

Emma går i første klasse sammen med Julie og Ida. Jentene har gått sammen siden barnehagen, og de har stort sett hatt det fint sammen. De siste par måneder er noe blitt annerledes. Emma sier at det ofte er sånn at Julie og Ida ikke vil leke med henne. De har en lek som ikke Emma får være med på. Emma prøver å snakke med de andre jentene i klassen, men det er liksom ingen som vil være sammen med henne, de holder bare på for seg selv og går bort når Emma kommer. Emma har mest lyst til å leke med Julie og Ida, og blir veldig lei seg. Så lei seg at hun noen ganger ikke har lyst til å gå på skolen en gang (...).

Ta imot og bekreft barnas kommentarer, slik at det blir en samtale om det som skjedde i skuespillet. Still evt. åpne spørsmål som kan gi nyanser i svarene.

Forslag til spørsmål til skuespillet:

- Hva må skje for at Emma kan få det fint på skolen?
- Hva kan Emma gjøre?
- Kan Emma si ifra til noen voksne? Eller andre barn? Hvem kan Emma si ifra til?
- Hva kan lærerne gjøre?
- Hva kan foreldre gjøre?
- Hva kan klassevennene gjøre?

[Case om Emma](#)

Hvordan har vi det i denne klassen?

Aktuelle spørsmål:

- Hva er det som er fint med å gå i denne 1. klassen?
- Er det noe som er dumt? Noe som dere skulle ønske var annerledes?
- Hva kan lærer gjøre?
- Hva kan du gjøre?
- Hva kan klassekameratene dine gjøre?
- Hva kan foreldrene dine gjøre?

**Avslutning av samtalestunden med barna:*

Skriv ned noen punkter som klassen kan være enige om.

Det elevene har svart skal være med inn som åpning av dialogmøtet.

Lærer tar elevenes stemme med inn på møtet.

Takk barna for deltakelsen

Oppsummer kort hva lærer vil si i dialogmøtet om de viktige tingene barna har sagt. Les opp det du har skrevet, og si at du vil ta det med inn i dialogmøtet med foreldrene. Husk å presisere at ingen vil få vite hvem som har sagt hva (anonymisering).

Intro til dialogmøte

Forslag til hva du kan si som oppstart til dialogmøte. 25 minutter

Møtet består av fire faser.

«Velkommen til dialogmøte!»

Det er utrolig flott å se så mange her i kveld! Vi trenger hverandre for å samarbeide om å forebygge mobbing i skolen. Og det er viktig å starte tidlig! Undersøkelser viser at der det er samarbeid mellom foresatte og mellom skole og hjem, er det mindre mobbing. Noen av dere kjenner hverandre godt, mens andre kjenner kanskje ikke så mange. Dette er uansett en mulighet til å bli litt bedre kjent.

I kveld skal vi snakke om hvordan vi sammen skal få til å skape en trygg og god hverdag for alle elever. Vi vet at mobbing i skolen skjer. Det kan også bety mobbing på skoleveien. Det foreligger ikke oversikt over forekomst av mobbing for barnetrinnet, 1. til og med 4. trinn. Forekomst av mobbing i barnehagen regnes for å være et sted mellom 6 og 12 %. Hvert år blir det foretatt en elevundersøkelse for trivsel og forekomst av mobbing for barn fra og med 5. trinn til og med videregående. Elevundersøkelsene de siste årene viser at rundt 6 % av barn i skolen blir utsatt for mobbing (varierer fra skole til skole og fra kommune til kommune). Elevundersøkelsen 2021 viser at 5,9 prosent av elevene oppgir at de i en eller annen kombinasjon er mobbet av medelever, digitalt mobbet av noen på skolen eller mobbet av voksne på skolen. Forekomst av mobbing er høyst på lave trinn, eks. i 5. trinn er forekomsten 10,5 prosent og gradvis synkende og med en forekomst på 6, prosent i 8. trinn. Samme undersøkelse viser at 1,2 prosent oppgir at de er mobbet av voksne på skolen. Tallene i Elevundersøkelsen har vært relativt stabile gjennom flere år.

Mobbing i barnehagen forekommer i omtrent samme omfang, mellom 6 – 10 %. Mobbing kan være vanskelig å snakke om for både barn og voksne. Det er derfor vi samles i kveld, for å snakke om mobbing «i fredstid». Vi kan bli bedre kjent, og forhåpentligvis litt tryggere til å snakke sammen hvis mobbing skjer i klassen. Vi skal ikke ta opp konkrete mobbesaker som skjer eller har skjedd ved skolen eller i klassen.

Vi har snakket med barna deres, med elevene i 1. klasse, om det samme som vi skal snakke om her i kveld. Vi har hatt en spennende time med klassen og vi vil underveis referere til hva elevene har sagt/mener (anonymt). Vi vil oppfordre dere foresatte til å snakke med barnet deres når dere kommer hjem i kveld eller i morgen, om noe av det som kommer frem her i dag og hva vi evt. blir enige om. Elevene vil også få tilbakemelding av oss lærere etterkant av dialogmøtet.

- Hold alltid et godt blikk på den som kommer med innspill
- Husk alltid å si «tak» etter hvert innspill, og ikke fremhev noen fremfor andre
- Husk å få innspill fra alle gruppene
- Husk å løfte frem ett spørsmål av gangen slik at ingen «ramser opp» alt gruppa har snakket om i en lang «tale»
- Husk å være bevisst balansen mellom humor og alvor gjennom møtet
- Start med å si noe om overgangen fra barnehage til skole; mobbing skjer også i barnehagen, særlig i form av utestengelse fra lek.

Vi ønsker å ta barnas meninger på alvor, ved at vi hele tiden minner oss selv på hva barna har sagt at de trenger fra oss voksne. Hensikten i kveld er få til en god dialog mellom oss voksne. Vi ønsker at dere sier det dere mener, samtidig som vi selvfølgelig har respekt for at vi kan ha ulike meninger.

Tidsrammen: Vi skal være ferdige til kl Dere skal snakke sammen litt i de gruppene dere sitter i, og så vil vi få til en samtale sammen, i plenum.

Men først litt om retten til et trygt og godt skolemiljø og hva som definerer mobbing.

Et trygt og godt skolemiljø

Av lovverket: Opplæringslovens § 9-2 fremkommer det at retten til et trygt og godt skolemiljø er individuell, og at det er elevens subjektive oppfatning som avgjør om skolemiljøet er trygt og godt. At skolemiljøet skal være trygt betyr blant annet at elevene ikke skal komme til skade og at elevene skal oppleve at skolen er et trygt sted å være.

Hva er mobbing?

Selv om konteksten er forskjellig mellom barnehage og skole, kan en trekke paralleller til mobbing blant barnehagebarn. På [Udir sine nettsider](#) står det under overskriften «Hva er mobbing blant barn» at mobbing blant barn i barnehagen skjer på mange måter, det er å bli holdt utenfor i lek, det er å bli ertet, barn kan dytte, bite og slå.

Videre står det på [Udir sin nettside](#) at mobbing kan være:

- Å bli baksnakket
- At noen får spredt rykte om seg
- Å bli holdt utenfor
- Å bli presset til å gjøre ting for andre som en ikke vil
- Å bli kalt noe stygt, få stygge kommentarer om utseende, klær, tro, familie, dialekt etc
- Å bli slått, dyttet
- Å ikke få være med i grupper på sosiale medier
- Å aldri få kommentarer eller likes
- Å få sårende eller stygge meldinger, bilder, videoer
- «Tull» kan også være mobbing

(Kan vises som en powerpoint)

Mobbing skjer på skolen, i fritid og på nett, dvs. til alle døgnets tider, og

mobbing kan noen ganger være vanskelig å oppdage. Likevel er det elever som sier ifra, men som opplever at de voksne bagatelliserer og ikke tar det de sier på alvor.

Som vi sa innledningsvis, snakket vi med barna deres (tidspunkt for klassesamtalen). Med utgangspunkt i en case/fortelling dere skal få utlevert etterpå, til gruppearbeidet, spilte vi (lærerne/skoleansatte) et lite skuespill for elevene. Det handler om bestevenner og ei som blir stengt ute fra lek. Etter dette fikk vi barnas reaksjoner (fortell litt om det) og vi spurte barna om de hadde hørt ordet mobbing, og det hadde de. Dette sier elevene i denne klassen om hva mobbing er (sitater som leses opp, evt. ved bruk av PowerPoint, eller annet)

Dette sier elevene i denne klassen om hva mobbing er:

Anonymiserte sitater leses opp, fra klassesamtalen, evt. ved bruk av PowerPoint: I tillegg kan sitatene fra elevene skrives ned på et ark og deles ut til foreldre.

Hva tenker dere voksne om det dere har hørt her? (Udir sin forståelse og elevenes meninger)

Hva er mobbing og hvordan kan vi forstå mobbing? Sum 3-4 minutter ved hvert bord

Møteleder åpner deretter opp for dialog i ca. 15 min.

[Refleksjonsspørsmål som kan brukes ved behov](#)

Hva sier barna om hva de trenger fra oss voksne dersom de blir utsatt for mobbing?

De anonymiserte sitater om hva barna trenger fra oss voksne leses opp, evt. ved bruk av PowerPoint. I tillegg kan sitatene fra elevene skrives ned på ark, og deles ut til foreldrene.

Hva sier barna at de selv eller medelever kan gjøre når de ser noen blir utsatt for mobbing på skolen?

De anonymiserte sitater om hva barna mener de selv kan gjøre leses opp, evt. ved bruk av PowerPoint. I tillegg kan sitatene fra elevene skrives ned på ark, og deles ut til foreldrene.

Vi skal ikke drøfte det barna sier at de trenger fra oss voksne nå, eller hva de selv kan bidra med. Men vi skal ta barnas meninger med oss inn i drøftingen etter gruppearbeidet som vi skal ha nå.

Vi har utarbeidet en case, en historie som handler om ei jente som blir utestengt fra lek. Vi bruker denne casen som utgangspunkt for dialoger omkring hvordan vi sammen kan tilrettelegge for et trygt og godt klassemiljø, og hva vi kan gjøre når mobbing oppstår.

Gruppedialogen

20 minutter

Casen:

Emma går på 1. trinn sammen med Julie og Ida. Jentene har gått sammen siden barnehagen, og de har stort sett hatt det fint sammen. De siste par måneder er det skjedd endringer. Emma forteller hjemme at det ofte er slik at Julie og Ida ikke vil leke med henne. De bare går bort når Emma kommer og har en «tosom lek» som ikke Emma får delta i. Emma prøver å nærme seg noen av de andre jentene på trinnet, men strever med å komme inn i lek med andre barn. Emma sier at det er Julie og Ida hun vil leke med. Foresatte opplever henne ofte trist. Mor snakker med kontaktlærer og han/hun kjenner igjen det moren beskriver. Emma gir uttrykk for at hun ikke alltid har lyst til å gå på skolen lengre.

Case om Emma

Hvordan bruke casen?

Når noen har det slik som Emma, eller på andre måter viser eller sier at de ikke har det trygt og godt i klassen / på skolen, eller på skoleveien, er det viktig at de voksne samarbeider. Vi vil at hvert bord skal diskutere noen spørsmål som handler om hva lærerne og de foresatte kan gjøre. Denne casen var også utgangspunktet for rollespillet som ble spilt for elevene.

Spørsmål knyttet til case:

- Hva kan ansatte gjøre for at Emma og alle barna skal oppleve et trygt og godt skolemiljø og forebygge mobbing?
- Hva kan foresatte gjøre for at Emma og alle barna skal oppleve et trygt og godt skolemiljø og forebygge mobbing?

Alle synes ikke det er like gøy å snakke så mye, og det er helt greit. Men det er viktig at alle får muligheten til å si noe. Det kan være et tips at dere

tar «runden» i gruppa på spørsmålene og sjekker ut om det er noen som ikke har fått komme frem med sitt. Avtal gjerne en person som kan ta hovedansvaret for å legge frem de ulike synspunkter i gruppa.

Nå har dere 15 minutter til å jobbe i gruppene. Deretter hører vi fra de ulike gruppene.

Plenumsdialogen

50 minutter

Forslag til introduksjon av plenumsdialogen ca 20 min

«Vi har snakket litt om hva mobbing er, og dere har nå snakket sammen om historien om Emma som blir stengt ute av Julie og Ida, og som er ganske trist. Årsaken til at vi bruker denne historien som utgangspunkt for dialog er fordi vi har mye kunnskap om at opplevelsen av mobbing på dette alderstrinnet er sterkt knyttet til det å bli holdt utenfor i lek og vennskap. Det betyr at vi med *bakgrunn* i det dere har snakket om, ønsker å finne mer ut av hvordan vi som skole *sammen* med dere foresatte kan forebygge, stoppe og følge opp barn som opplever mobbing. Vi bruker casen og de tanker/refleksjoner dere har som et utgangspunkt for å snakke om mobbing og som aktuelt for denne skolen/klassen. Vi skal altså ikke gå inn i konkrete mobbesaker som har skjedd eller skjer.

Vi vil ikke rekke å høre alle svarene fra alle gruppene, men det betyr også at det blir ekstra viktig at dere kaster dere inn i dialogene med det dere har snakket om på gruppene. Rekk opp hånda når det er noe du vil si underveis. Det er ingen svar, ideer eller refleksjoner som er feil fordi det aller viktigste er at vi får til en dialog der alles stemmer blir hørt. På den måte blir vi bedre kjent med hverandre. Vi håper å få til et godt voksen-fellesskap, som betyr at alle dere foresatte og vi ansatte på skolen sammen skal gi barna i klassen et trygt og godt klassemiljø. Da kan terskelen for å ta kontakt med hverandre bli lavere, og vi vet litt mer om hvordan vi sammen skal arbeide for at alle i denne klassen skal oppleve seg inkludert.»

Helt innledningsvis i kveld fortalte kontaktlærer om hva elevene i denne klassen sier om hva voksne kan gjøre når noen blir utsatt for mobbing. De sier også noe om hva de selv eller medelever kan gjøre:

Vis PowerPoint om (de samme som vist innledningsvis)

- *Hva elevene sier om hva foreldre og ansatte kan gjøre*
- *Hva elever selv sier de og medelever kan gjøre når de ser en annen medelev blir utsatt for mobbing*

- [Råd for ledelse av plenumsdiskusjonen](#)
- [Refleksjonsspørsmål som kan brukes ved behov](#)
- Bruk et dialogisk språk
- Det er viktig å veksle mellom de ulike stemmene / de ulike bord, gjennom møtet. Ta inn elevenes perspektiver så mye som mulig
- Husk tid, 50 min i plenum. Deretter avslutning/forslag til tiltak, 20 min

Vi starter med hva dere foreldre tenker om hva barna deres har sagt, deretter vil vi spørre ansatte på skolen:

- Hva tenker dere foreldre om det barna deres sier om hva dere voksne kan gjøre dersom barnet blir utsatt for mobbing, eller ser at noen i klassen / på skolen blir utsatt for mobbing?
- Hva tenker dere skoleansatte om det elevene sier dere kan gjøre, dersom elever blir

utsatt for mobbing, eller ser at noen i klassen / på skolen blir utsatt for mobbing?

Møteleder oppfordrer foresatte og skoleansatte til å «summe» omkring spørsmålene i 3-4 minutter.

Møteleder åpner deretter opp for dialog i ca. 15.min.

Møteleder går deretter videre til spørsmålene i gruppeoppgaven (ca. 30 min)

I gruppearbeidet fikk dere to spørsmål:

- Hva kan skoleansatte gjøre for at Emma og alle barna skal oppleve et trygt og godt skolemiljø og for å forebygge mobbing?
- Hva kan foreldre gjøre for at Emma og alle barna skal oppleve et trygt og godt skolemiljø og for å forebygge mobbing?

Spør deretter foreldrene:

- Hva tenker dere foreldre at lærere/skoleansatte kan gjøre for at Emma og alle barna skal oppleve et trygt og godt skolemiljø og for å forebygge mobbing?

Så lærerne:

- Hva tenker dere lærere om det foreldrene sier at skolen kan/bør gjøre?
- Hva tenker dere skoleansatte at foreldrene kan gjøre for at Emma og alle barna skal oppleve et trygt og godt skolemiljø og for å forebygge mobbing?

- Husk de [tre prinsippene i FOR-modellen](#)
- Husk å bekrefte alle svar likt med «takktak skal du ha» og et godt blikk på den som deler. Alle svar skal bekreftes
- Alle gruppene må komme med innspill i hele plenumsdialogen. Husk hele tiden å få med elevenes stemme fra klasesamtalen
- Vær bevisst balansen mellom å skape humør og alvor gjennom møtet
- Sett av minst 20 minutter til avslutningen slik at konkrete tiltak blir avtalt

- Hva kan dere skoleansatte gjøre for at Emma og alle barna skal oppleve et trygt og godt skolemiljø og for å forebygge mobbing?

Deretter:

- Hva kan dere som foreldre gjøre for at Emma og alle barna skal oppleve et trygt og godt skolemiljø og for å forebygge mobbing?
- Hva tenker dere lærere/skoleansatte om det foreldrene sier at de kan gjøre?

Evt. hvis tid:

- Har dere lærere/skoleansatte noen «ønsker» til foreldrene med tanke på samarbeid mellom skole og hjem?
- Hva tenker dere foreldre om lærernes/skoleansatte ønsker med tanke på samarbeid mellom skole og hjem?

Lytt til så mange foresatte som mulig, bekreft utsagn underveis, still spørsmål som utvider, og spør også andre foresatte ved enkeltutsagn «hva tenker dere andre om det som blir sagt her?» etc. Få til dialog om de temaer foresatte og ansatte er opptatt av. Selv om det for eksempel er lærerne som har ordet går det likevel an å sjekke med foreldrene hva de tenker om læreres utsagn. En «frem og tilbake»-dialog gjennom hele plenumsamtalen er mulig samtidig som en holder fast ved hvem som har ordet.

Utgangspunktet er «hovedspørsmålene»; hva elevene har sagt, og hva foreldre og skoleansatte tenker de kan/bør bidra med når elever blir utsatt for mobbing.

Fordi det er et dialogmøte, og en hovedhensikt er å få tak i hva elever, foreldre og skoleansatte er spesielt opptatt av og som har relevans for å fremme samarbeid og et inkluderende skolemiljø, kan ulike temaer blir bragt inn i dialogen. Det kan for eksempel være temaer som handler om regler for bursdagsfeiringer, avtaler om hvem som blir med hjem til hverandre etter skoletid/SFO, «klikker» i klassen, samarbeid mellom foreldre, eller annet. Alle temaer som kan komme opp og som påvirker relasjoner mellom elevene, samarbeid mellom foreldre og mellom foreldre og skole kan være viktig å gi plass innenfor tidsrammen. Det er vurderinger du som møteleder hele tiden må gjøre. Som møteleder kan du/dere også stille spørsmål som er knyttet til spørsmålene i gruppeoppgaven, og som du/dere ønsker mer fokus på.

Ingen dialogmøter er like. I noen møter går dialogene lett og både foreldre og lærere bidrar med mange innspill. Skriv gjerne ned stikkord underveis, som kan brukes når konkrete forslag til samarbeid utarbeides.

Avslutningsvis

20 minutter

- Hva har elevene sagt at de kan bidra med? Vis PowerPoint / les høyt det elevene har formidlet fra klassesamtalen.
- Med bakgrunn i det vi har snakket om i dag: Ett tiltak dere ansatte mener dere kan gjøre for å forebygge mobbing på skolen og som ivaretar elevens ønsker for hva skolen kan/bør gjøre
 - Kontaktlærer og rektor har ansvar for å følge opp forslaget
- Med bakgrunn i det vi har snakket om i dag: Ett tiltak dere foreldre mener dere kan gjøre for å forebygge mobbing og som ivaretar hva barna ønsker fra dere
 - Foreldregruppen blir enige om hvem som skal følge opp forslagene og hvordan

Oppfølging

Kontaktlærer/rektor tar det overordnede ansvar for at det som er kommet frem i dialogmøtet blir fulgt opp

Kontaktlærer/rektor tar de tiltak som er [skrevet inn i skjema og følger opp](#). På trinn/klasselærermøte avklares det hvordan tiltakene skal følges opp, av hvem, når, på hvilken måte, med datoangivelser for prosess og evaluering.

- I møte med samarbeidsutvalsrepresentanter, kort tid etter møtet, gjøres det samme i forhold til foresatte. Da skal tiltakene drøftes.
- Forslagene tas jevnlig opp i klassens time med fokus på de tiltak som er bestemt. Elevenes refleksjoner anvendes og videreformidles til SU og lærerteam.

[Last ned oppfølgingsskjema fra denne siden](#)

Tips: det bør ikke gå mer enn en uke etter foreldremøtet før det arrangeres møte mellom foreldrerepresentanter og kontaktlærer, evt. også rektor